

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeteti hetilap.

TÖBB EGYLET KOZLÖNYE.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség: a táblaház iskola-utczai részében.
Kéziratok, levelek a egyéb a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Kiadóhivatal: városkör 81. sz. a nyomdában.

Előfizetési pénzek és reclamátók a kiadóhivatalban (Feigl Gyula) intézendők.

Hirdetések jutányos áron névelnek fel.

A peronoszpóra viticola.

Tehát befészkelte magát szőlőinkbe egy veszedelmes ellenség; ellepte hegyeinket a peronoszpóra viticola — azt a szomorú tényt konstatálta fotografiai fölvételeivel P a l a t i n Gergely pannonhalmi tanár.

Ez a veszedelmes gomba ugyszólván váratlanul lepte el szőlőinket a gazdáink ellene alig tették valamit. Azért pusztult el az idei termés egy része. Legszébb reményeikben csalódott szőlősgazdáink kedvetlenül nézik e rombolást. Miért? Mert a peronoszpórának pusztító működése kétféleképen hathat; vagy közvetve az által, hogy a leveleket és vesszőt rongálja, s ezáltal a fürt kifejlődését hátráltatja, sőt meg is akasztja, vagy pedig azáltal, hogy a fürtöt magát támadja meg és vagy megsemmisíti, vagy pedig a belőle szűrt bort teszi többé-kevésbé élvezhetetlenné.

Nálunk eddig a fagyot, majd a nap sugarát tartották okozójául a szőlőlevél elszáradásának, s mint elejente mindenütt, nem bírtak az emberek tudomással a baj mibenlétéről. Végre konstatálták a peronoszpórának a létezését. Az idén már érezzük káros következményeit.

És ha még csak eddig volna. De kapjunk csak egy-két ilyen esztendő, mely a gombára kedvező lesz, áldozatul eshetik akkor a toke is.

Istenem, mily csapás volna az szegény népünkre! Mennyi embert fosztana meg kenyérkeresetétől, existenciájától a szőlő tönkremenetelével!

Azért legyünk résen és használjunk fel a jövőben minden alkalmat és eszközt, melylyel

szőlőinket a pusztulástól megvédhetjük. Első sorban is, miután a szőlőlevelek megsemmisülése végzetes lehet a vesszőre, mert ez rosszul érik meg és a téli fagnak nem bír ellentállani, ennélfogva tavasszal rövid metszést alkalmazzunk már csak a tőkének minden valószínűség szerint elgyengült állapota miatt is. Azután ne várjunk jövő évben a peronoszpóra újra való felbukkasására, hanem előzzük meg, vagyis minden habozás nélkül szegődjünk a praeventiv eljáráshoz. Ha a gombának a második fecskendezés után nem mutatkozik nyoma, akkor két fecskendezés elég lesz és a harmadik (mert hármát szokás alkalmazni) elmaradhat. A fecskendezések időpontját, különösen az első fecskendezést mindenütt a szerint állapítják meg, hogy mikor szokott az illető vidéken legkorábban föllépni az első spórainvázio.

A tapasztalás azt bizonyította, hogy a mi vidékünkön június eleje legalkalmasabb a praeventiv első permetezés. A második és harmadik permetezés idejét a következő módon kell beosztani: A szokásban levő keverékeknel a második permetezést éppen egy hónappal az első kezelés után hajtjuk végre, a harmadik permetezést pedig a második permetezés és a szüret között való időszaknak körülbelül a közepén végezzük. Ha a peronoszpóra-baj nem mutatkozik nagy mértékben, akkor a mi viszonyaink között alkalmasint évi két permetezéssel is célt fogunk érni. Erre nézve azonban csak a tapasztalás alapján fogunk egészen biztosan járni.

A peronoszpóra ellen való védekezésben ma

még a *rézgálic* viszi az első szerepet, melyet vagy a) mézszel keverve (bordeauxi keverék), vagy b) szódával, vagy c) ammoniakkal (eau céleste) vagy végre d) tisztán magában használunk a védekezésnél. A két elsőnek a csemegeajajoknál való alkalmazása nem czélszerű. A poralaku keverékek csak kivételesen ajánlhatók.

A keverékeket legczélszerűbben *permetező készülékkel* juttatjuk a tőkére; még pedig csakis a szőlőlevelek felső lapját fecskendezzük be, mert a spóra-invázio is majdnem kivétel nélkül felülről támadja meg a levelet. A tőkesorok mind a két oldalát egyformán be kell fecskendezni.

Az emberi és állati egészségre a kezelt szőlőrészek és a belőlük származó bor egészen ártalmatlanok.

Egyebekben utasítjuk az olvasót a *Borászati Lapok* kiadásában megjelent *Peronoszpóra Viticola* című munkára, melyből a fennebbi adatokat java részben mi is átvettük.

A sárváriak mozgalma.

(Folytatás.)

„Nincs a föld kerekén még olyan állam, amelyben a mezőgazdasági gyáraknak oly nagy fontosságú hivatásuk volna, mint hazánkban, és különösen a legkedvezőbb, legelőnyösebb talajviszonyokkal és geográfiai fekvéssel bíró Sárvárnak van. Külföldi, leginkább angol, francia és német piacokon már azt is szemünkre vetették, hogy a magyar nyestertermények és felkészítmények nem bírnak eléggé biztos minőséggel. Ime! ezen a Lajon is egyedül a gyakorlati alapon nyugvó, mezőgazdasági gyárak segíthetnének! És meggyőződésünkben nyilatkoztak azok, a kik azt állították, miszerint a kereskedelmi és ipari növények és termékek kezelése körében

TÁRCZA.

Köszegi deákkoromból.

Nem tudom, él-e még az öreg Gruber bácsi, az én jószágos szállás- és kosztadóm, a mikor köszegi kis deák voltam. Oly édes emlékekkel gondolok rá vissza még most is, pedig már rég múlt, hogy nem lakozom az ő tápláló, egészséges kosztjából. Fel is szoktam keresni, valahányszor Köszegre kerültem, de már régóta nem láttam Köszegot, ennélfogva az én jó kosztadómát sem. Isten a megmondhatója, találkozom-e még valaha vele az életben. Pedig úgy szeretném látni simára borotvált, mosolygós papos arcát! Összes ifjúkori emlékeim fölédnének láttára!

Ott lakott akkoriban a sziget-utczában. Negyven voltunk nála deákok. Egy volt köztünk németajkú, mi többiek mind főgyökeres magyar fiúk valánk. Részen a német szó kedvéért is adtak bennünket hozzá, mert a „mama“ — így hívtuk megboldogult feleségét, — egy árva kukkot se tudott magyarul. Gruber bácsi sem állott valami jó lábón a magyar nyelvvel. De bizony a német nyelvből édes-kevés ragadt rám. Inkább megtanítottam Gruber bácsit jobban beszélni magyarul, mint sem én tanultam volna meg németül. Akkor meglehetősen vad magyar voltam. Azóta persze sokat engedtem vadragomból s azért a német szó is jobban rám ragadt. Később már, mikor Gruber bácsit meg-meglátogattam, annyira vittem a dolgot, hogy kedvéért németül erőltettem meg magamat, ne hogy szegény a magyar szókkal gyötrődjék. — Még csak egy lény kedvéért erőltettem magamat a német szóra. Az az egy szintén köszegi; de talán az már el is feledt engem.

Mit köszönhetek én Gruber bácsinak?

Sokat, igen-igen sokat. Majdnem a pályámat.

Ő nem érte be azzal, hogy nekünk csak kosztot és szállást adjon s azontúl szabadunkra hagyja a világot. Szigorú kordában tartott bennünket. Egy szülő sem különben. Erősen örködött, hogy leckéinket jól és pontosan elvégezzük. A mikor aztán az iskolában jól feleltünk, úgy örült a lelke, mintha ő kapta volna a jeles jegyet, nem mi. Nem eresztett el bennünket csatangolni a városba vagy a Gyöngyös mellé. Csakis szünnapokon engedett el bennünket játszani. De hogy a többi fiúk rossz hatással ne legyenek ránk, inkább ő gondoskodott nekünk mulatságról. Így ösztájt, a mikor a köszegi hegyek telve vannak almával, körtével, gesztenyével, jó édes szőlővel: összeszedett bennünket és vitt ki a szőlőjébe, hol az egész délutánt bú- és iskolafeledten töltöttük el. Rendesen az öreg este vetett bennünket haza.

A hosszú téli estéken, mikor leckéinkkel végeztünk, összeültünk az öreg kályha köré, középre vettük az öreg Gruber bácsit és olyan szépen tudtuk kérni, meséljen valamit. S ez öreg Gruber bácsi olyan szépen tudott beszélni; oly édesen folyt ajkáról a szó, mint a méz.

Rendesen fiatal vándorlegény életéből — mert posztós mester volt, — vagy pedig elődeinkről, t. i. azokról a kis deákokról, a kik mielőttünk szállva voltak nála. Elmondta mindegyiknek a magaviseletét, szorgalmát, csínyjeiket-binjeiket a végül azt, mi lett belőlük. Így közvetlenül a szemünk elő tárta a magunk jövőjét is. Nem akurva jeles pedagógusunk lett.

Legjobban dicsérte fia i közt, — mert így hívta azokat, kik szállásban voltak nála, — a kis Vargha Gábort. Hogy tanult, mily jó gyerek volt, mint szerették tanárai, később is, mikor elkerült Köszegről, mily

szorgalmas tanuló maradt folyvást és mily derek ember kerekedett belőle, ezt mind elmondta, nem egyszer, de százaszor.

Engem elfogott ezeknek a nagy dicséreteknek hallattára a dicsőség és ambíció vágya. Iparkodni fogok én is, jól fogok tanulni én is, hogy olyan fönnen emlegetett és megdicsért legyek én is, mint a kis Vargha Gábor. Az ambíció föleléstése hasznomra vált, tanultam sokat, egyike voltam az első deákoknak már a második osztályban, holott, mint első gimnazista meglehetősen gyöngén állottam a tudományokban.

Megszoktam ekként a munkát, iparkodást, később is ahhoz tartottam magamat. Hogy azzá lettem, a mi vagyok, nagy részben az öreg Gruber bácsinak köszönhetem, meg annak a négy esztendőnek, a mit Köszegen nála töltöttem.

Nem tudom, él-e még az öreg Gruber bácsi, az én jószágos szállás- és kosztadóm köszegi deákkoromban. Ha él, legyen szives neki átadni, szerkesztő úr, forró üdvözlömetem. Ha át akarja neki adni igazában, azt is megmondom, hol találhatja. Bizonyosan a szőlőjében munkálkodik.

Kovács S. János dr.

Idyll.

Távol a város zajától terül el egy park, melynek tulajdonosa, a város, úgy látszik már — mint mondani szokás — levelette róla atyai kezét; mert az egykor szépen gondozott árnyas hely és virágos utak lassanként sűrű, átlátszó bokrokkal s jó nagy fűvel vannak benöve. De azért meg mindig meglátszik rajta az emberi kéz munkája. Valami azonban hiányzik belőle,

Nyilt-tér.

Egész selyem mintázott Foulandokat méterenként 85 kintól 4 ft 65 kint (mintegy 450 különböző irányzatban) megre del egyes öltönyökre, vagy egész vegyekben is szilut huzhoz szállítva, porto- és vámentesen Henneberg G (es. kir udvari szállító) selyemgyára Zürichben Minták post-fordultávan. Leveleire Szijezba 10 kros bélyeg ragasztandó

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo	7	ft.	—	kintól	7	ft.	40	kr.-ig
Kozs	"	6	"	40	"	6	"	80	"
Árpa	"	5	"	20	"	6	"	80	"
Kukoricza	"	6	"	—	"	6	"	20	"
Zab	"	5	"	—	"	5	"	40	"

Buzaliszt I.	100 kilo	15	40	100 kilo burgonya	1	85
"	II.	15	10	Marhalus . 1 kilo	—	60
Rozsliszt I.	"	13	60	Marha zsir	1	10
"	II.	12	—	Diazsóhus . "	—	52
Buzakorpa	"	5	—	zsir . "	—	68
Rozs	"	5	—	Borjúhus . "	—	60
Köleskása	"	14	—	Birkalus . "	—	36
Dara	"	17	—	1 méteröl hükkfa	13	50
Árpa dara	"	8	—	" dorong	10	—
Széna	"	2	52	" tölgyfa	9	40
Szalma	"	1	90	" dorong	7	90

Magyar királyi

ORSZ. KÖZPONTI MINTAPINCE

kizárólagos elárusító képviselet ajánlja kituno

minőségű palackborait és cognacot.

Borok hordókban is szállíttatnak.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: Budapest, mérleg-utca 4.

Fiókraktár: Erzsébet-körút 56.

2560/92

Árverési hirdetményi kivonat.

A községi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Glavanovits Antal végrehajtónak Pokomándi Ádámné nygis mint kisk. Pokomándi Antal Mária és Roza t. és t. gyámanja Stuparits Ferencz és neje Csacsinovits Mária végrehajtást szenvedők elleni 260 frt — kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyeben a községi kir. járásbíróság területén lévő Bándol községben fekvő a bándoli 32 sz. tkjkyben Pokomándi Ádámné sz. Csacsinovits Katalint 1/2 részben kisk. Pokomándi Mária, Antal és Rozáliát 1/2 részben és Stuparits Károly és Balogh Rozáliát 1/2 részben illető A I. 5 hrsz. 30. házsz. udvar és kertje egészben 384. frtban és az A I. 2-sor 361. 362. (368—369) 370. 272. (378—379) és 530. hrsz. közös erdők és legelőkből egy zsellér állomány után járó aránylagos részre 87 frtban továbbá a bándoli 102. sz. tkjkyben 1/2 részben Pokomándi Ádámné sz. Csacsinovits Katalint és 1/2 részben Stuparits Károly és Balogh Rozáliát illető az A I. 1—16. sorszám alatt felvett egész 2/8. telekre 546. frtban és a bándoli 103. sz. tkjkyben Stuparits Ferencz és neje Csacsinovits Mária tulajdonul felvett A † 296. hrsz. szántóra 15 frtban és † 449. hrsz. szántóra az árverést 9 frt — krban ezennel megálapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1892. évi december hó 9-ik napján délelőtt 10 órakor Bándol község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1892. évi szeptember hó 23. napján. A községi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

HELYISÉG-VÁLTOZÁS.

Van szerencsém a n. é. főzönség becses tudomá-ára hozni, hogy bolthelyiségem

a dohány-nagyáruda és fűszerkereskedésem

folyó hó elejétől fogva a polgári iskola tő-zomszédságában levő Horváth-féle házban létezik. Megköszönve vevőimnek eddig való bizalmát, kérem azt számomra a jövőben is fentartani.

WENTZL EDE,
fűszerkereskedő.

A KOLERA.

A legutóbb beérkezett hírek — sajnós — semmi kétséget sem hagynak fen az iránt, hogy a kolera immár Nyugat-Európában is terjeszkedik. Előre látható tehát az a nagy veszély, mely az emberiséget e borzasztó betegség tovább terjedése által fenyegeti. Ugyanazért csak helyeselni lehet a hatóságoknak serényiségét, melylyel az óvintézkedéseket megteszik és melylyel az ismeretes óvszereket a közönség figyelmébe ajánlják. Orvosi tekintélyek állítása szerint

a legjobb óvszer a cognac.

Legjobban ajánljuk

gróf Esterházy Géza saját gyártmányú cognac-

ját, mely francia mód szerint, idegen anyagok hozzá vegyítése nélkül tiszta borból készült s melynek jóságát a tisztaságát az a körülmény is igazolja, hogy a legutóbb tartott párlai egészségügyi kiállításon az aranyérmes díszoklevéllel nyerte el a a többi kiállításon is, melyeken eddig részt vett, mindenütt a legnagyobb kitüntetésekben részesült

Központi iroda: **BUDAPEST, VI., külső váczí-ut 23. sz.**

STADLER ZSIGMOND

DIVATÁRUHÁZA — ezelőtt Stadler Salamon — SZOMBATHELY

ALAPITTATOTT 1821.

Dús választék mindennemű uri és női divatezickek. Confectio, fehérneműiek, vásznak, selyem- és kézműárukban a legfinomabb kivitelig — Kelengyék, uri- és női toillettek, felöltők stb. a legutolsó divat szerinti elkészítését, legjutányosabb árak mellett eszközöm.

Nagybani áruosztályomat (I. emelet) a t. cz. kereskedő urak — és az első magyar vitorlavászon, vízmentes ponyva és zsákgyárnak nálam lévő raktárát a t. cz. uradalmak és gazdászok b. figyelmébe ajánlom.

Mintagyűjteuenynyel kívánatra bérmentve szolgálók.

Teljes tisztelettel

Stadler Zsigmond.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz,

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. 1 kis palaczk 68 kr.

Viaszk-kenőcs,

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr. Mindenkor kapható:

Unger József-nél, Kőszegen.

A magas kormány kezdeményezése folytán alapított

„HUNGARIA“ műtrágya-, kénsv- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsvval feltárt, eismert kitünő minőségű műtrágyáit: csontliszt-, spodium-, ammoniak- és asványl superphosphatokat, párolt csontlisztet, Thomassalakot, chilisalétromot, kénsvavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát, kénsvat, rez- és vasgaliczot. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltenek. Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyárunk központi irodája Budapest V. Erzsébett. 9. sz. ll. o. hóvá levelek és megrendelések intézendők. Telefon-szám 882.

Mindennemű

műtrágya.

Thomas-salak.